

VISUOTINIS
STANDARTAS
PVO ATSKAITOMYBEI
UŽTIKRINTI

12 ĮSIPAREIGOJIMŲ
UŽTIKRINANT DINAMIŠKĄ
ATSKAITOMYBĘ

KAS YRA VISUOTINIS STANDARTAS?

Visuotinis standartas (angl. *Global Standard*) – tai pamatinis standartas, apibrėžiantis visuotinai taikomą, dinamišką požiūrį į pilietinės visuomenės organizacijų atskaitomybę. Jį išplėtoti padėjo atskaitomybę skatinančios iniciatyvos, įgyvendintos Afrikoje, Azijoje, Australijoje, Europoje, Šiaurės Amerikoje, Lotynų Amerikoje ir Karibų jūros regione.

Visuotinis standartas apima dvylika įsipareigojimų, kurie padeda užtikrinti dinamišką atskaitomybę ir kurių pilietinės visuomenės organizacijos (PVO) pažada laikytis. Taip pat šis standartas apibrėžia pagrindinius veiksmus, už kuriuos šios organizacijos gali prisiimti atsakomybę. Tai yra itin praktiška sistema, pritaikoma įvairiems kultūriniais, geografiniams ir organizaciniais poreikiams, drauge leidžianti mažinti oficialių gairių nulemtus formalumus ir vartoti paprastą, visiems suprantamą, specifinėmis frazėmis neperkrautą kalbą. Tokiu supaprastintu, tačiau visapusišku požiūriu paremtas Visuotinis standartas įgalina įvairias pilietinės visuomenės organizacijas – nesvarbu, kokio dydžio ar geografinės aprėpties jos būtų – tobulinti jų atskaitomybės praktiką ir sykiu didinti jų veiklos efektyvumą.

KAM GALI PASITARNAUTI ŠIS STANDARTAS?

Visuotinis standartas gali pasitarnauti įvairiose šalyse įgyvendinant **atskaitomybę skatinančias iniciatyvas**, kurių tikslas – derinti esamus arba plėtoti naujus atskaitomybės standartus. Tačiau jis nėra skirtas tam, kad pakeistų šiuos standartus. Suderinus skirtingose šalyje taikomas atskaitomybės taisykles, būtų užtikrintas geresnis palyginamumas ir sumažintos veiklos išlaidos.

Šiuo standartu, kaip atskaitos tašku, taip pat gali savanoriškai vadovautis:

- **Pilietinės visuomenės organizacijos, PVO tinklai ir strateginės grupės**, tobulindami savo atskaitomybės standartus ir praktiką.
- **Vyriausybės ir pagalbą teikiantys subjektai**, plėtodami į pilietinės visuomenės organizacijas orientuotus teisės aktus ir finansavimo politiką.
- **PVO veikla suinteresuotos šalys**, reikalaujančios PVO atskaitomybės.
- **Pilietinės visuomenės organizacijos**, siekiančios kurti veiksmingas partnerystes.

#DINAMIŠKAATSKAITOMYBĖ

Terminą „dinamiška atskaitomybė“ sukūrė organizacija „Restless Development“. Jis apibūdina vertybes tokios atskaitingos pilietinės visuomenės organizacijos, kuri skaidriai bendradarbiauja su suinteresuotosiomis šalimis ir iš jų mokosi, siekdama padidinti savo įtaką ir veiklos veiksmingumą. Toks dinamiškas požiūris į atskaitomybę, skatinantis aktyvų žmonių įsitraukimą į sprendimo priėmimo procesą, sudaro Visuotinio standarto pamatą.

Visuotinis standartas – tai ne tik atskaitos taškas globaliam dinamiškos atskaitomybės judėjimui, bet ir gairės, padedančios įgyvendinti tikslus ir puoselėti vertybes, kurie vienija viso pasaulio pilietinės visuomenės organizacijas. Jei dinamišką požiūrį į atskaitomybę puoselėtų tūkstančiai pilietinės visuomenės organizacijų, jis galėtų pakeisti pilietinį sektorių, kuriame piliečiai dalyvautų daug aktyviau ir kuris būtų paremtas grįžtamoju ryšiu. Toks pilietinis sektorius pelnytų pasitikėjimą jo veiklos srityse ir skatintų suinteresuotųjų šalių indėlį didinant veiklos efektyvumą.